

Agentschap voor
Natuur en Bos

16 APR. 2010
BL_GGB/RL
10-04158
Luc ST

Agentschap voor Natuur en Bos
t.a.v. Luc Storms
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

vragen naar / e-mail

Dominiek Decleyre
Dominiek.Decleyre@lne.vlaanderen.be

ANB/GGB/RL/DD/1

10/04158
telefoonnummer
09/265.45.40

datum

14 april 2010

Betreft: Evaluatie regionaal landschap Schelde Durme 2009

Geachte

Door de provinciale dienst Oost-Vlaanderen van het Agentschap voor Natuur en Bos wordt volgend advies uitgebracht in verband met de werking van het Regionaal Landschap Schelde Durme (RLSD) 2009. Dit advies is gebaseerd op het jaarverslag en het bijwonen van de Raden van Bestuur en de Algemene vergadering van het RLSD.

A. Criteria Erkenningsbesluit

1. Rechtspersoonlijkheid

De vereniging zonder winstoogmerk RLSD (ondernemingsnummer 0889.859.093, afgekort RLSD) werd op 23 mei 2007 opgericht in het stadhuis van Dendermonde. De oprichtingsakte werd op 5 juni 2007 neergelegd ter griffie van de rechtbank van koophandel te Gent. Ze werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 13 juni 2007.

De Algemene Vergadering kwam in 2009 één maal samen op 19 februari te Temse. Tijdens deze vergadering werd een statutenwijziging doorgevoerd in artikels 1, 2, 15 en 22 (uitbreiding werkingsgebied, wijziging leden en locatie van de zetel van de VZW). Deze statutenwijziging is neergelegd bij de griffie van de rechtbank van koophandel te Gent in maart 2010, om in het voorjaar van 2010 te verschijnen in het Staatsblad.

2. Geografische entiteit

Het werkingsgebied RLSD strekt zich uit over de gemeenten Berlare, Dendermonde, Hamme, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele (toegetreten op 8 mei 2006) en de gemeenten Bornem, Puurs, Schelle, Sint-Amands en Temse (toegetreten op 22 april 2008). Het werkingsgebied RLSD heeft een totale oppervlakte van 46.619 ha en telt 254.155 inwoners¹ Zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Gemeente	Oppervlakte (ha)	Inwonersaantallen
Berlare	3.781,9725	14.452
Bornem	4.575,8250	20.347
Dendermonde	5.567,4674	43.618
Hamme	4.021,4078	23.547
Laarne	3.342,4206	15.489
Kruibeke	3.203,6001	11.851
Puurs	3.341,1147	16.399
Schelle	779,9064	8.034
Sint-Amands	1.557,5837	7.887
Temse	3.991,8703	27.285
Waasmunster	3.192,5699	10.312

Het werkingsgebied RLSD omvat nagenoeg het volledige door zoet water beïnvloede deel van het Schelde-estuarium. De regio bezit een aantal zeer karakteristieke landschappen en biotopen als zoetwatergetijdgebieden, meersen, rivierbegeleidende bossen, rivierduinen, wielen ter hoogte van dijkdoorbraken, knotbomenrijen, waterplassen en turfputten. Aan dit landschap zijn bovendien heel wat karakteristieke cultuurelementen verbonden zoals voetveren, griendenteelt, vloeiwelden en rietsnijderijen.

Het werkingsgebied vormt dan ook een landschappelijk samenhangend geheel. Het RLSD heeft quasi het volledig potentieel gerealiseerd van wat in dit deel van de Scheldevallei en aan beide zijden van de Schelde als een eenduidige entiteit kan worden beschouwd. Stroomopwaarts komt men immers meer in de sfeer van de Vlaamse Ardennen en de bovenloop van de Schelde. Stroomafwaarts ligt het brakke deel van de Schelde in de invloedzone van Antwerpen.

3. De activiteiten van het RLSD zijn gericht op de bevordering en de promotie van het streekeigen karakter...

De activiteiten werden onderverdeeld in volgende thema's:

- 3.1 Landschapszorg en streekeigen karakter;
- 3.2 Natuurbehoud en Kleine Landschapselementen;
- 3.3 Recreatief medegebruik en natuurrecreatie;
- 3.4 Natuureducatie;
- 3.5 Verplichte activiteiten.

3.1 Landschapszorg en streekeigen karakter

Volgende acties werden ondernomen:

- **Landschapsbedrijfsplanning**

Landbouwers die vrijwillig inspanningen leveren voor natuur, landschap of milieu kunnen hiervoor vanuit diverse overheden (in het bijzonder VLM; maar ook Departement Landbouw en Visserij, provincie, gemeente) een vergoeding ontvangen door het afsluiten van een beheersovereenkomst. Zo kunnen de landbouwers zelf voor een beter milieu en meer natuur zorgen en bijdragen tot een mooier landschap in Vlaanderen. Omdat het voor een landbouwer niet altijd gemakkelijk is om na te gaan welke beheersovereenkomsten aangewezen zijn voor zijn bedrijf, kan er beroep gedaan worden op de bedrijfsplanners van het RLSD.

- **Landschapsloket**

Een aanzienlijk deel van de landschappelijk waardevolle gebieden in de streek is in eigendom en/of beheer van particulieren of lokale overheden. Via het

Landschapsloket wil RLSD deze groep van eigenaars/beheerders ondersteunen om bij inrichting en beheer van deze gebieden de landschappelijke waarde te behouden/maximaliseren.

- **Autochtone bomen en struiken**

RLSD zal in het kader van diverse acties en projecten in de toekomst (bv: landschaps animator) heel wat aanplantingen uitvoeren. Deze aanplantingen gebeuren bij voorkeur met autochtoon plantgoed van streekeigen soorten. Het werkingsgebied van RLSD is grotendeels gelegen in het herkomstgebied Vlaamse Zandstreek, ten dele (Klein-Brabant en Schelle) in het Brabants District West. Het aanbod aan autochtoon plantgoed uit beide herkomstgebieden, in het bijzonder Vlaamse Zandstreek is momenteel zeer beperkt. Op vandaag zijn er voor de meeste soorten immers nog geen zaadtuinen die reeds zaad leveren (mondelinge mededeling Kristien Vander Mijnsbrugge). Het RLSD oogst dan ook autochtoon zaad om dit via contractteelt te laten opkweken.

- **Actie houtzoeker**

Knotbomenrijen vormen in de streek een typisch klein landschapselement. Deze bomenrijen werden destijds aangeplant omwille van hun gebruiksnut (geriefhout, brandhout, oeverversterking, ...). De voorbije decennia verminderde het gebruiksnut van knotbomen sterk. Hierdoor worden de knotbomen op veel plaatsen niet meer onderhouden. Dit gebrek in onderhoud bedreigt hun voortbestaan. Anderzijds zit interesse voor brandhout de laatste jaren sterk in de lift. Steeds meer particulieren ('houtzoekers') zijn vragende partij om zelf hout te zagen voor in hun houtkachel. Via het project houtzoekers wil RLSD de particuliere vraag naar brandhout en het aanbod aan te onderhouden houtige KLE's op elkaar afstemmen.

- **Herstel van vlasrootputten in Klein-Brabant Landschapsloket**

In het landbouwgebied tussen de dorpskernen van Bornem, Puurs en Sint-Amands bevinden zich een 75-tal gewezen vlasrootputten die zeker dateren van voor 1850. Door hun typische, langwerpige vorm en ligging zijn het nu kleine landschapselementen die mee het uitzicht van het platteland in Klein-Brabant bepalen.

Omwille van hun cultuurhistorische, landschappelijke, ecologische en esthetische waarde loont het de moeite de vlasrootputten in het Klein-Brabantse landschap te herstellen. Bij het herstel van de vlasrootputten wordt in de eerste plaats de nadruk gelegd op het herstel van de historische context.

- **Stiltegebieden**

De Kalkense Meersen en de Scheldepolder te Bornem zijn aangeduid als potentieel stiltegebied. RLSD wil deze potenties de komende jaren samen met een breed aantal lokale partners valoriseren.

- **Geïntegreerde gebiedsgerichte werking**

De geïntegreerde gebiedsgerichte werking wordt op een participatieve manier uitgebouwd. Concreet worden alle eigenaars en gebruikers in een afgelijnd gebied uitgenodigd om vrijblijvend kennis te maken met de mogelijkheden voor natuur- en landschapsherstel, en waarbij hen de mogelijkheid geboden wordt om in te stappen in een gezamenlijk project dat gericht is op landschapsherstel

Het RLSD besteedt duidelijk bijzondere aandacht aan specifieke streekeigen landschapskenmerken. De voornaamste voorbeelden daarvan zijn de zorg voor knotbomen, autochtoon materiaal, herstel van vlasrootputten maar ook de zorg voor poelen, laantjes en sloten (zie verder onder natuurbehoud).

De acties kennen een holistisch karakter waarbij zowel landschappelijke, historische als ecologische, educatieve en draagvlakverbredende aspecten aan bod komen. De uitwerking via bedrijfsplanners en een geïntegreerde gebiedsgerichte werking zorgt voor een brede uitdraging bij de diverse actorengroepen.

3.2 Natuurbehoud en kleine landschapselementen

Volgende acties werden ondernomen:

- **Slotenproject**

Via het slotenproject wil RLSD de beheerders ondersteunen bij het herstel en het (achterstallig) beheer van deze niet geklasseerde waterlopen. Uiteindelijk moet het project leiden tot enkele voorbeeldstellende terreinacties die een positieve invloed hebben op de structuurkwaliteit van de sloot en het slotennetwerk. Concrete maatregelen die zullen genomen worden zijn het achterstallig beheer van sloten (schonen, ruimen of houtopslag kappen) en het opnieuw uitfrozen van laantjes.

- **Zwaluwprojecten** (echte zwaluwen en gierzwaluw)

Zwaluwen (huis-, boeren- en oever-) en gierzwaluwen zijn sinds de start van de werking van het RLSD een bijzonder aandachtspunt. Het werkingsgebied bevat dan ook een aantal belangrijke populaties en geschikt habitat voor deze soorten. In 2009 werd door het regionaal landschap rechtstreeks aan de bescherming van deze soorten gewerkt (acties 2,3,4 en 7) maar ook via subsidieregeling en informatieverstrekking (acties 1 en 31).

Onder impuls van Regionaal Landschap Schelde-Durme werden in 2009 150 gastheren van zwaluwkolonies (huis- en boerenzwaluw) ondersteund met een gemeentelijke subsidie. Daarnaast werden 3 kunstnesten en 2 mestplanken voor huiszwaluw opgehangen en werd één soortgerichte actie voor gierzwaluw ondersteund. In 2009 nestelden 69 koppels of een grote 30 procent van de huiszwaluwkoppels binnen het oude deel van het werkingsgebied RLSD in kunstnesten die door RLSD opgehangen werden, en dit amper één broedseizoen na de eerste acties!

- **Weidevogelproject**

Het RLSD wil landbouwers ondersteunen om bij het agrarisch gebruik van hun graslanden en akkers maximaal rekening te houden met de aanwezige weidevogels. Het werkingsgebied RLSD is één van de plaatsen in (Oost-)Vlaanderen waar de grutto voorkomt. Ook voor andere weidevogels (o.a. Kievit, zomertaling, slobend, scholekster, gele kwikstaart, roodborsttapuit) zijn de alluviale graslandcomplexen langs Schelde en Durme van belang als broedgebied.

Het RLSD slaagt er –met steun van het ANB– in om steeds meer perceelsgebonden contracten af te sluiten (en minder individuele nestbescherming), een trend die zich inmiddels ook in 2010 voortzet. Dit leidt tot een meer globale en fundamentele aanpak van het probleem. Deze tendens werd via meer doorgedreven monitoring ook gestaafd.

Deze tendens wijst bovendien op een vergroot draagvlak bij de landbouwers en een grotere toenadering tussen de diverse actoren (boeren en natuurbeschermers).

- **Nestplaatsen Ooievaar**

In het kader van een ooievaarsproject (plaatsen van nestpalen) werd een vorm van vooronderzoek gedaan dmv. Een debatavond te Dendermonde (5/3/2009). Naar aanleiding van de vrij hevige kritiek van enkele mensen rond het al of niet wenselijk zijn van het aantrekken van deze soort (is ook predator op weidevogelkuikens) werd dit project grotendeels "on hold" geplaatst. In 2009 werd hier behalve het houden van de debatavond dus niet sterk rond gewerkt. Mogelijks worden hier ook kansen gemist want deze vogel heeft een sterke waarde als 'ambassadeur' voor de regio.

- **Poelenproject**

Een belangrijk deel van de natuurwaarde in het platteland langs Schelde en Durme concentreert zich ter hoogte van kleinschalige waterlichamen. Deze waterlichamen zijn heel divers naar ontstaan en oorspronkelijke functie. Op vandaag is de oorspronkelijke functie van deze waterlichamen zeer vaak weggefallen. Hierdoor worden ze vaak niet meer geschoond, groeien ze spontaan dicht of werden ze

dichtgestort. Veel typische dieren en planten kwamen in het gedrang en het sfeervolle beeld van een poel in het landschap ging verloren. Via het poelenproject wenst RLSD hieraantegemoet te komen. In totaal werden 23 verwaarloosde poelen hersteld, goed voor een gezamenlijke oppervlakte van 2.100 m².

De soortbeschermingsprojecten vormen een tweede belangrijke peiler in de werking van het RLSD. Dit uit zich in de eerste plaats in de projecten rond weidevogels (project met ANB steun) en zwaluwen (vnl. vanuit de gemeenten). Ook de recente ontwikkelingen in het kader van het poelenproject zijn veelbelovend. Het RLSD informeert breed en slaagt er in om diverse actorengroepen en beleidsniveau's in de projecten te betrekken. Het RLSD is bijzonder gevoelig voor wat er leeft bij de besturen en verenigingen en houdt daar ook terdege rekening mee. Men dient er echter ook over te waken dat dit geen aanleiding geeft tot te snel opgeven van potentieel beloftevolle projecten (cfr. Ooivevaarders).

3.3 Recreatief medegebruik en natuurrecreatie

Volgende acties werden ondernomen:

- **Trage wegen**

Trage wegen krijgen niet steeds de aandacht die ze omwille van hun multifunctionaliteit verdienen. Hierdoor voldoet het huidige trage wegennetwerk in het werkingsgebied RLSD op veel plaatsen niet aan de maatschappelijke behoeften, en worden de functies gekoppeld aan het trage wegennetwerk suboptimaal ingevuld. Om hieraan tegemoet te komen doorloopt RLSD samen met de gemeentebesturen, de bewoners en de lokale middenveldverenigingen in het grootste deel van haar werkingsgebied het trage wegen tracé.

In samenwerking met de lokale gemeentebesturen en de VZW Trage wegen wordt de realisatie wordt een trage wegennetwerk bekomen dat maximaal voldoet aan de huidige maatschappelijke behoefte op het gebied van recreatief gebruik, mobiliteit, natuur- en landschappelijke beleving. Er wordt tevens aandacht besteed aan de nazorg en uitvoering met duurzame materialen.

Op het terrein zijn in de loop van 2009 belangrijke vorderingen gemaakt. Deze zijn opgelijst in onderstaande tabel.

Deelgebied	Fase 1/2009	Fase 3/1/2/2009
Moerzeke	Rondvraag lopend (medio fase 3)	Opmaak visie en herwaarderingsplan afgerond, goedkeuring gemeenteraad (GR) op 9 september (einde fase 4)
Oudegem	Inventarisatie lopend (medio fase 2)	Opmaak visie en herwaarderingsplan afgerond, goedkeuring GR op 14 oktober (einde fase 4)
Laarne	Inventarisatie lopend (medio fase 2)	Opmaak visie en herwaarderingsplan lopend, goedkeuring GR op 26 november (einde fase 4)
Waasmunster Zuid	Inventarisatie lopend (medio fase 2)	Opmaak visie en herwaarderingsplan afgerond, goedkeuring GR voorzien voor 2010 (einde fase 4)
Berlare	Inventarisatie lopend (medio fase 2)	Opmaak visie en herwaarderingsplan lopend, goedkeuring GR voorzien voor 2010 (einde fase 4)
Wichelen	Inventarisatie lopend (medio fase 2)	Opmaak visie en herwaarderingsplan afgerond, goedkeuring GR voorzien voor 2010 (einde fase 4)
Zela West	Inventarisatie lopend (medio fase 2)	Rondvraag lopend (medio fase 3)
Overmere	Werkkaart opgemaakt (einde fase 1)	Inventarisatie afgerond (einde fase 2)
Kalken	Werkkaart opgemaakt (einde fase 1)	Inventarisatie afgerond (einde fase 2)
Hame centrum	Werkkaart opgemaakt (einde fase 1)	Inventarisatie afgerond (einde fase 2)
Schoonaarde	Werkkaart opgemaakt (einde fase 1)	Inventarisatie afgerond (einde fase 2)
Lizele	Niet opgestart (fase 0)	Inventarisatie lopend (medio fase 2)
Breendonk	Niet opgestart (fase 0)	Inventarisatie lopend (medio fase 2)

- **Groene halte**

In 2009 werd de Groene Halte Wandeling 'In het Land van Stille Waters' (Bornem-Moerzeke-Temse) gerealiseerd onder impuls van RLSD. Het Regionaal Landschap stond hierbij in voor: coördinatie en overleg met de partners, coördinatie persactie,

opmaak tekst en lay-out voor wandelbrochure, visualisering van de haltes i.s.m. De Lijn, de NMBS-groep en de gemeentes.

- **Ros beiaard ruiternetwerk**

In het werkingsgebied RLSD is er een uitgebreid aanbod aan voorzieningen en routestructuren voor recreatieve fietsers en wandelaars. Voor ruiters ontbreekt dergelijk aanbod volledig. Dit brengt met zich mee dat ruiters op vandaag op een zeer diffuse manier gebruik maken van bestaande routestructuren die hier vaak niet voor uitgerust zijn. Dit brengt op een aantal plaatsen conflicten met andere recreatievormen met zich mee. Vanuit dit knelpunt werd door een aantal gemeenten uit de streek het initiatief genomen om werk te maken van een gemeentegrens overschrijdend ruiternetwerk. Op vraag van de gemeenten engageerde RLSD zich om bij de voorbereiding van dit ruiternetwerk een coördinerende rol op zich te nemen.

In 2009 werd in nauw overleg met de betrokken gemeenten gekomen tot een ontwerp van tracé. Daarnaast werd onder de titel 'Ros Beiaard Ruiternetwerk' een projectaanvraag (PDPO as 3) opgemaakt. Deze werd eind september door Stad Dendermonde (hoofdpromotor) ingediend bij het Oost-Vlaamse Plattelandsloket en in december gegund.

Het RLSD heeft in de loop van 2009 (en daarvoor) reeds belangrijke inspanningen geleverd op het vlak van het herstel van trage wegen. Het lijkt geen twijfel dat dit in het werkingsgebied van het regionaal landschap een van de belangrijkste instrumenten is voor medegebruik en recreatie. In die zin is een verbreding naar groene haltes (verder gepland in 2010) en de coördinatie van een ruiternetwerk op streekniveau lovenswaardig.

3.4 Natuureducatie

Volgende acties werden ondernomen:

- **Natuurloket en NME werking**

Acties 25 tem. 29 spelen in op de NME werking door het voorzien van loket, materiaal, netwerking e.d. Het RLSD staat daarbij in voor zowel het coördineren van het bestaande natuur- en milieu educatief aanbod in de regio als voor het aanbod van een aantal belangrijke elementen in de NME werking.

Het RLSD stimuleert de onderlinge samenwerkingsverbanden tussen de verschillende NME actoren in de streek, functioneert als aanspreekpunt voor vrijwilligers, zorgt voor de uitbouwen van een informatiepunt waar geïnteresseerden terecht kunnen voor info en zorgt voor documentatie, advies, uitleenmateriaal, ondersteuning bij streekinitiatieven, ... Het RLSD werkt aan de uitbouw van een uitleenpost voor NME materiaal voor lokale NME actoren en scholen. Bedoeling is om via deze uitleenpost een ruim scala aan NME materiaal ter beschikking te stellen.

- **Opleiding houtzoekers**

In kader van de werking rond houtzoekers (zie Actie 14) schakelt RLSD particulieren (zogenaamde 'houtzoekers') in voor onderhoudswerken aan kleine landschapselementen. Het is van belang dat deze werken op een deskundige en veilige manier uitgevoerd worden. Om te verzekeren dat de houtzoekers over een basiskennis inzake deskundig en veilige uitvoering van knot- en kapwerken beschikken organiseert RLSD gerichte 1-daagse opleidingen. Voor het geven van de opleidingen wordt een beroep gedaan op deskundige externe lesgevers.

- **Opleiding padvindders**

Het RLSD doorloopt in het grootste deel van haar werkingsgebied het klassieke trage wegen tracé (zie Actie 18). Een degelijke inventaris van de huidige toestand (nulmeting) vormt de eerste stap in dit tracé. Voor de opmaak van deze inventaris worden lokale vrijwilligers ('padvindders') ingeschakeld. Om uniforme en kwalitatieve

inventarisgegevens te bekomen is het van het grootste belang dat de verschillende vrijwilligers dezelfde methodiek hanteren bij de inventarisaties. Om deze methodiek aan te leren wordt een opleiding voor padvindders georganiseerd. Deze opleiding wordt georganiseerd tijdens lesavonden.

Agentschap voor
Natuur en Bos

In het kader van de ontwikkeling van de NME werking werd op insteek van de provincie Oost-Vlaanderen (Kaaihoeve) grondig overlegd met de diversie actoren (vooral in 2008, maar ook in 2009). Hierbij werd afgetoetst hoe de bestaande acties het best kunnen worden ondersteund en gecoördineerd. Het doel ligt sterk op het ondersteunen en vermijden van onderlinge 'concurrentie'. In 2009 lag de focus in de eerste plaats op het uitbouwen van een uitleen collectie van educatief materiaal. Deze actie is nagenoeg rond zodat het RLSD in het komende werkingsjaar kan starten met het effectief uitleenen aan de doelgroepen. Het RLSD levert daarmee een belangrijke ondersteuning en impuls aan de lokale NME-werking.

3.5 Verplichte activiteiten

Volgende acties werden ondernomen:

In 2009 verschenen twee edities van de Landschapskrant. Meer informatie hieromtrent is opgenomen in Actie 21.

Het RLSD was in 2009 betrokken bij 42 educatieve activiteiten, waarbij het in 32 activiteiten als belangrijkste initiatiefnemer optrad. Met deze educatieve activiteiten werden in totaal naar schatting 1496 deelnemers bereikt.

Het RLSD was in 2009 betrokken bij 9 brede publieksactiviteiten, waarbij het in 4 activiteiten als belangrijkste initiatiefnemer optrad. Met deze brede publieksevenementen op initiatief van RLSD werden in totaal naar schatting 1000 deelnemers bereikt.

Nagenoeg bij alle acties van het RLSD wordt actief gewerkt aan participatie van doelgroepen en bevolking.

4. Voorgedragen door de bestendige deputatie van de provincie

De vergaderingen van de Algemene vergadering en Raad van Bestuur worden ingeleid of voorgezeten door de gedeputeerde of zijn plaatsvervanger van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen.

5. Algemene Vergadering

De Algemene vergadering bestaat uit:

- provincie en gemeenten;
- erkende milieu- en natuurverenigingen
- erkende landbouworganisaties, erkende verenigingen ter bevordering van toerisme en recreatie en erkende wildbeheereenheden.

Deze verenigingen zijn actief binnen het werkingsgebied van het Regionaal Landschap.

De Algemene vergadering telt 54 leden, waarvan 52 werkende leden en 2 toegetroeden leden. De uitbreiding van het werkingsgebied heeft op 19 februari 2009 geresulteerd in de aansluiting van volgende nieuwe werkende leden uit het middenveld:

- KruiN (Kruibeeks Natuurbehoud) vzw
- Natuurpunt Klein-Brabant,
- Natuurpunt Rupelstreek,

- Natuurpunt Wase Linkerscheldeoever (WAL),
- Ons Streven,
- Toerisme Klein-Brabant – Scheldeland.

Het lidmaatschap van volgende werkende leden bij RLSD verviel in 2009 van rechtswege:

- WBE Etbos vzw (door uittreding Stad Lokeren niet langer in werkingsgebied),
- vzw Durme afdeling Waasmunster-Elversele (hield in oktober op te bestaan).

De Algemene Vergadering kwam in 2009 één maal samen op 19 februari te Temse.

5. Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur bestaat uit de provincie en gemeenten (16 leden), natuurverenigingen (12 leden), landbouworganisaties (2 leden), toerisme en recreatie (3 leden), jacht (1 lid) en Vlaamse administratie (ambtshalve – 2 leden).

De Raad Van Bestuur vergaderde op 28/02 (Hamme), 19/05 (Bornem), 15/09 (Laarne) en 15/12 (St-Amands).

De uitbreiding van het werkingsgebied heeft op 19 februari 2009 geresulteerd in de benoeming van de effectieve vertegenwoordigers van volgende werkende leden in de Raad van Bestuur:

- Gemeente Bornem
- Gemeente Kruibeke
- Gemeente Puurs
- Gemeente Schelle
- Gemeente Sint-Amands
- Gemeente Temse
- KruiN (Kruibeeks Natuurbehoud) vzw
- Natuurpunt Klein-Brabant
- Natuurpunt Rupelstreek
- Natuurpunt Wase Linkerscheldeoever (WAL)
- Provincie Antwerpen
- Toerisme Klein-Brabant – Scheldeland

De samenstelling van de Raad van Bestuur is relatief uitgebreid. Naar aanleiding van opmerkingen die andere Vlaamse RL'en kregen op dergelijke uitgebreide Raad van Bestuur werd hierover pro actief overlegd op de bestuursvergadering van 15 september 2009. Tijdens deze vergadering werd door de aanwezigen aangegeven dat de huidige samenstelling van het bestuur werkbaar is en tot op vandaag geen praktische problemen stelt.

In de praktijk blijkt dit nog steeds werkbaar te zijn en wordt de brede vergadering ervaren aanzien als een brede gedragenheid bij de werking van het RLSD.

7. Activiteiten om erkend te blijven

Volgende acties werden ondernomen:

Landschapskrant:

Er werden 2 edities van de landschapskrant bedeed met een speciale voorstellings-editie voor de nieuwe gemeenten. De landschapskrant wordt gedrukt en verdeeld met een oplage van 125.000 exemplaren. Dit wordt aangevuld met een digitale nieuwsbrief en een website.

Vormingsactiviteiten

Het RLSD was in 2009 betrokken bij 42 vormingsactiviteiten, waarbij het in 32 activiteiten als belangrijkste initiatiefnemer optrad. Met deze educatieve activiteiten werden in totaal naar schatting 1496 deelnemers bereikt.

Publieksacties

Het RLSD was in 2009 betrokken bij 9 brede publieksactiviteiten, waarbij het in 4 activiteiten als belangrijkste initiatiefnemer optrad. Met deze brede publieksevenementen op initiatief van RLSD werden in totaal naar schatting 1000 deelnemers bereikt.

8. Boekhouding

De rekening en de begroting voldoen aan alle onderdelen. Er is door de accountant gerapporteerd: RLSD sloot 2009 af met een balanstotaal van € 301.701,02, een positief eigen vermogen van 250.039,71 waarvan de resultatenrekening afsloot met een positief saldo van € 22.476,74.

De aanwending van de subsidie van ANB werd helder gerapporteerd. De subsidie van ANB overschrijdt de 60 % van de totaal bewezen kosten niet en de personeelskosten bedragen 57 % van de totaal bewezen kosten.

3. Criteria MB 27 maart 2006

Deze criteria zijn niet van toepassing gezien de recente erkenning.

Toch geeft het RLSD aan dat het in 2009 werk heeft gemaakt van een verdere professionalisering van het financiële beleid en de administratie van RLSD. In 2009 resulteerde ze in volgende acties.

- Aanwerving van administratief medewerker die instaat voor dagdagelijkse boekhoudkundige, financiële en administratieve verrichtingen.
- Invoeren van een administratief en financieel protocol. Dit protocol garandeert dat bij aan- en verkoop voldaan wordt aan alle administratieve verplichtingen opgenomen in vzw wetgeving, wetgeving overheidsaanbestedingen en financiële en boekhoudkundige voorwaarden van projectsubsidies.
- Verdere uitbouw van een grootboekstelsel op maat van RLSD.
- Verdere detaillering begrotingsposten. Begroting volgens rekeningen grootboekstelsel vanaf 2009.
- Proactief werken aan een degelijke regeling rond kaskrediet (overleg met de bank) zodat tijdig kangeanticipeerd worden op voorkomende periodes van lagere liquiditeit.

Het RLSD geeft aan dat ook in 2010 verder werk zal worden gemaakt van de professionalisering van het financiële beleid en de administratie. Actiepunten voor 2010 zijn in de eerste plaats de verdere uitbouw van een grootboekstelsel op maat van RLSD.

C. Conclusie

Het jaarverslag van het RLSD is goed opgemaakt, alle elementen noodzakelijk voor deze evaluatie konden op een makkelijke manier worden terugvonden.

Het RLSD voldoet aan de formele gronden van de opgelegde criteria van het erkenningsbesluit. De Algemene vergadering en de boekhouding voldoen aan de criteria.

De statutenwijziging die in de loop van 2009 is gebeurd is neergelegd bij de grifie van de rechtbank van koophandel te gent in maart 2010, om in het voorjaar van 2010 te verschijnen in het Staatsblad.

Uit het jaarverslag blijkt dat het RLSD een goed draaiende werking heeft en voldoet aan de gestelde eisen rond het ontplooiën van initiatieven in het kader van het doelgroepenbeleid gericht op de bevordering en promotie van het streekeigen karakter, natuurrecreatie, natuureducatie, recreatief medegebruik, natuurbehoud en het beheer van kleine landschapselementen. Dit wordt concreet aangetoond en gestaafd met tabellen en figuren in het jaarverslag.

Het RLSD werd van nabij opgevolgd door vertegenwoordigers van het ANB. De AV en RvB vergaderingen zijn telkens zeer goed voorbereid. De aangeleverde stukken (verslagen, agenda etc.) zijn goed uitgewerkt, transparant en volledig.

De acties op het terrein zijn van een zeer hoog niveau (zwaluwproject, weidevogelproject, trage wegen, NME, ...). Samen met de landschapskrant zorgen ze voor tastbare draagvlakverbreding, wat een belangrijk aandachtspunt is van het ANB.

We kunnen de werking van het RLSD een gunstige beoordeling verlenen.

Hoogachtend,

Thomas Defoort
Provinciaal directeur
Agentschap voor Natuur en Bos – buitendienst Oost-Vlaanderen